

TAR-nyñ cazar, namñdan cut
ajylyb-pile temissel corudar tu-
gajynda pygy arga kemceqlerñi
corudup, ılangyja cazar, namñnı
paastıncılar kozuunnarnıñ su-
mu, arvannarğa cedir-le ol te-
misseldin xyezın corudup turar
polgaş kurynenin xorengizinden
25 muñ akşan kozuunnarnıñ
cudaañ sumularnyñ arattarğa
mal cemizi sadır alarğa tuza-
lar perip turar. Cazar, namñnı
cut ajylyb-pile temissezir tugajy-
nda arat tymenge po korgyyp
turar uluq uzur-tuzalyq corudu-
şkununga tuzalaşır, TAR Profes
evilelderiniñ Töp cöbileli on-
za podal salır, podunıñ organi-
zastarnıñ azylyñ po yjede poop
turar cut ajylyb-pile temissezirin-
ge xolbaşır salır turar.

Cut ajylyb-pile temissezirde
tuzalyq argalar corudar tugajy-
nda profes organizastar pottar-
nyñ azyly-agy, pydyrylgege, alban
cerleriniñ iştinje profes kezigyn-
nerin polgaş kezigyn eves ulust-
arnıñ kalbak kirzilgezin evilel-
deştirer tugajynda cunu kılır
teer polza:

Transport, sadıq seörtıylgelik
kollektıfer cazarıñ, kozuunnarga
tuzalap perip turar mal cemı ta-
raalar oktaarğa polgaş tuzalyq
paraannar cedirip turar coruk-
ka, colaaccylar, seörtıylge ulus-

Sovtıvtrastnyñ kazırlar am
poop turar cutka udır eres tem-
issel corudarda cunu kılır teer-
ge, TAR-nyñ pygy kozuunnarnıñ
ce maldıñ cemın tyn-xyn tıbejin,
ıjgu cıdın cokka ereştik cedirip
peer polgaş maşınar kamañ,
Staxanofun arga ylegeri-pile şal-
ırtıq azyldar, paza septekeiler
maşınar yrelık cerlerin saadat-
pajın kılır perip turar uzurluq.
Ol polza, arat tymennin azyly-
agyñnyñ tezeer polur maldıñ
polcaq cok ajyldıq cudu-pile
temisseşkeni ol polur uzurluq.

Garaş ergelekciyi YDERAA

Kaa-xem kozuunu Kık-tej su-
muzunıñ 1 tugaar arvannıñ xa-
maattıylarında po cıldın 2 ajnıñ
caazınga cedir azyralda turar ul-
uq, picce malı 165, malıñ odar-
ladır 5 oq keşken, olarnıñ oda-
rlatkan malı, nek—90, xoj, eşky
350 azyq.

Oon angda pakıraan mald-
arga savañ, sigen seörtıyp peer
azyldı ırgılylep corudup tur-
pis.

Arvan targazy TUUZA.

Uluq-xem kozuunu Kızıl-taq
sumuzunda „Kızıl-tuk“ tep CAE,
36 cıldın 2 ajnıñ 1-de Xender-
egede cudap turar 3 arvanga
tuzalamış poldurup, 180 snop,
30 xörpeen savañ perdi.

Po ışkaş, tuzalamış-pile pot-
podıvıstu tetkızıp turgas. cutka
cangıs-taa paas mal perveeliner.
Menge-pajır.

tarınyñ ylegerlik pottuq kirzilge-
zin evileldir, pydyrylgelik xur-
aldarnıñ kılır, iştinje azyldın
tyrgen argazın corudup, idişki-
nniñ xamık kemceqlerñi coru-
dar polgaş oruk xar aştar
corukka kollektıferin kalbak ki-
rzilgezin organizastar, paza yner
kırer cyykterni tyzyyp, cydyrer-
inge şak xozudatpajın saadal cok
corudar tugajynda caa-la egelep
turar staxanofıyq SEREN-OOL,
CUNARJEF, ZRJANEF suql-
arnıñ ylegerin eskeleringe tara-
dır, seörtıylge pygy colaaccyl-
ar polgaş oon-taa eske ulustarnıñ
ıdepejlik kalbak kirzilgezin ev-
ileldeeri onza cugula.

Tipografa ırykcyler polza, so-
lunnarnı yner öjynde yndırer
tugajynda xynde ızyk ıryyr ciz-
ekterin cazyq cok, saat cok şal-
ırtıq kyyssedip turarın xander-
ar. Solunnar taradylgazın cogu-
ur öjynde cer-cerinde taradır
turarğa tuzalaşır, ol azylyga
turar ulustardan neğer kyyssed-
titer. Poştanıñ telefoncularnyñ
ekki, pagaj azyldıqların ıleredip
turgas, staxanofıyqların olarnıñ
ıştinden ıleredip, po yjede poop
turar cut-pile temisseldi corudar-
nyñ tögym tuzalyq polgannar-
nyñ onzalap sanap turar coruk
koncuq cugula tur.

Moon angda xoorajnyñ xam-

Uluq-xem kozuunnunıñ 13 sum-
ularında cut poop ege een. Po
tugajynda cazar cerinden pistin
kozuunga 7300 akşa tuzalaanıñ
tus tus sumular-ce xıvaar cor-
utkany polza, Xenderge-ce 528
puıt sula corutkan. Am paza
300 toon savannıñ ol cer-ce cor-
udar-pile captar turar. Tus-taq-
ga 720 puıt sula corudar-pile
koştar aat suraqlar tır turar.
Kolduunda ıstynde iji sumu
eleen cudaj pergenin parımdal-
laas, kozuunnunıñ alban xarlar-
taa ol cerlerde azyldar turar.

Moon-pile kadı eske sumu-
lar malıñ cutka alıspazy-pile paas
udır argalarñı xeregleeri cugula
tur.

Tugancı.

Cöen-xem cık kozuunnunıñ
Tevexaja, Pajın-tala, Xajrakkan
sumularnyñ tebiskeerinde, po-
cıldın 2 ajnıñ 3-te ızyñ seem
azyq xar caqgan, ergide turgan-
pile ka taj 3 ızyñ seem xar par
poop turar.

Po tugajynda arat con malıñ cu-
datpazy-pile sigen, savañnyñ pelet-
ker, xar ezer talıbjın kılır ar
turar.

Sancaj.

Uluq-xem kozuunnunıñ targa-
zy eş Tamdıñ-cap, Xenderge-ce
podu-pile pargaş, ol cernin ar-
attarğa 24 talıbjın podu cazar
pergen polgaş cut-pile tem-
issel corudar tees ıjgu cıdın
cok, am-taa azyldav-şan turar.

Menge-pajır.

ık kollektıferi, ılangyja Mal-cer
ministerinıñ canında profes ıyry
podunıñ kollektivin maldı cuitan
kamgalap alır tugajynda azyral-
nyñ taarıştar, xar ezer polgaş
eske-taa talazınga tuzalyq tajıl-
bırlıq cyyldernı solunnarga pi-
zilirin tyn xyn cok oraldayır.

Moon-pile kadı kozuunnarda
polgaş kyrekononnarda profes
organizastar, tus tus cerleringe
cutka udır azyly corudar tugajy-
nda profes kezigynnerin, kılır
olur azylyñ tamcışır, coguur
organizastardan taandırgan jo-
zugar eres kyyssedip kirzirin po-
dunıñ talazy pile azyly xyleelge
perip, oon kyysseldezin neğer
turar alban polur.

Xamık profes organizastar,
pottarnyñ kollektivinde mal, xa-
van, kuıştıq ulustar ol malıñ
pakıratpas tugajynda azyly cor-
udar cugula turar. Cizee: Kızıl-
xoorajda uluq xar caar, 2-1 nek
maldıq ulustarda sigen peletkel
paza cok turar tur. Po coruk
polza, xooraj kollektıferinıñ en
tergin azyly poop turarın parı-
mdalap, ol ulustarga pottuq ajt-
ıyşkıñ sanañ perip, paas pur-
ungaar malınga cem peletkeerin
sagındır turarın ergelener.

Profes töp cöbileliniñ
oralakcy targazy Pak-kök.

Tozu kozuunnunda cut egelej
perdi. Pygy maldıñ 3 xuuzunıñ
1 xuuzu azyralda kirip turar, nek
mal parık şıptı azyradıpkan
polgaş kedyrtıyp turar mal kėv-
ydep turar. ılangyja Pii-xem
sumuzunda mal ölyp egelej pe-
rgen.

Sumulardan keep turar mede-
elerden kerge, uluq cut-taa ta-
varışty-la 4-5 ajlarda mal tıkka
kılır poop tep ırtm cok med-
eeler turar polgaş sigenibis am 1 aj
15 xonuktu-la şdaar tep turar.

Kozuun organizastar cut-pile
temissezir azyldı corudup, sumu,
arvannarda, ıyrlerde cut-pile te-
missezir komisterni turguskan.

Am koopta sula cok turar
cybe teleede sula, şışkindiden
koop tamcıdy corudarın coguur
cerden tilep tur-pis.

Nam komizi Pirekkej.

Uluq-xem kozuunnunıñ Kızıl
taq sumuzu, am podu Ezim curt-
tap turar arat Tombaa-xuarak
teerzi, kadajı Tarıjmaañ cajnıñ,
kızıl ezirik, eleer ırgılycy ette-
er polgaş uruq-tarın paza ın-
caar etteer, pir adyq-teq kizi tur.
Oon ınaj Ezim sumuzunıñ arat-
tar-pile ep-najral cok polgaş
35 cılda 4 kizi etteen.

Moon po xerec xamaarzyr al-
vannıñ ceringe mıncaga cedir
tıpnałvaan. Xarın po Tombaa-
xuaraktyñ arvannıñ targazy po-
lgaş tunmazı polur Samıx-
uraktan Ezim sumuzunıñ targa-
zy Camaa-ce şaqda-la pildiril-
kin corutkan polza-taa Am ol
coruk amdıga cedir kancalva-
an-taa, kozuunda 3 tugaar şygy-
den kemceq albaa-ce xorzok.

Şıdıraa-xely.

Franz ulustun Pariş tep töp
xoorajynda janvar ajnıñ 22-de
Franznyñ komunistiq namınyñ
8 tugaar Uluq xuralı azytınğan.
Xuraldın azytınğan pazyñnyñ
ıştinde xural targalar olur cer-
rinin attında Marks, Lenin,
Stalin, Dimitrof polgaş Franz-
nyñ komunistiq namınyñ töp ko-
mitedinin erengej sekseteri Kaşen
suqlarnıñ uluq curuktarın askan
turgan.

Myn xuraldın xyndılyq pre-
zidiymyng eştir Stalin, Dimitrof,
Telman suqlarnıñ paastatkaş ele-
en xej eşterni songaan. Oon ış-

Ulaan-paadır, janvarnyñ 22-de
(Sovet Evilelinin temir udazın med-
eezi xuraar cerin medeezinden).
Japon—mancuur, Mooldun tebiske-
eringe paza cengelep xaldap turgan
tugajynda medee aldanğan.
Janvarnyñ 22-de, japon—mancuur-
nıñ 3 gruzovik cıcaannıq, paza
artık 5 cıcaannıñ peletker ar al-
gan pelyk şeriqleri curt kızıgaarın-
dan tura 25 kilometir işkeerlep kirip
kelges, MAR-nyñ tebiskeerinde Cin-
gis-xaan tep cerde turar Mooldun
kızıgaar şeriqlerine 1½ kilometir
xire cookşulap algaş, Kara-nuur tep

cerden cık pulemot-pile poolav-
şan, Mooldun uk kızıgaar şeriqler-
in-ce cookşulap-la olurgan.

Mooldun kızıgaar şeriqleri kon-
cuq şıngay udır xarış peerge, myñ
japon—mancuurnıñ pelyk şeril, tul-
cup turgan ceringe pir ölyrtken kizi-
zin paza pir cık pulemodun kaapkaş,
kızıgaar-ce uqlap coj-pargan turlar.

Japon—mancuurnıñ pelyk şeriqler-
i tedir canıñ par cıda, Mooldun
iji tozuul tannıñ şeril tudup appa-
rgan, ol tuturgannarın kancanganı
pildimes.

(„Izvesti“ solundan).

Am yjede cer-cerde xar ulga-
dır, cut ajyly poop turar. ılang-
gyja Pii-xem kozuunnunıñ tebis-
keerinde xar koncuq uluq tıyş-
ken polgaş songu kızıgaar-pile
Kızıl-xooraj arazynda argazar
uluq oruktu xar tıyşkeninden
maşına corup şdaıbjın turganıñ
kergeş, po cıldın 2 ajnıñ 6 xy-
nynde Arattın revolustuq şeriin-
den 90 azyq kizi 3 maşınalyq
corukaş, kezeekkinin 5 şakta Tė-
ge tep taqın paarğa xar ce-
de peeribiske, xarın uluq maş-
ına coruur xamaan cok, kizi-taa
kılaştar arga cok poldu. Mu-
runnda ol cerge uluq xat polgaş
xarın xerlendirip kaapkan poldu.
Oon ol-la toraan xamık xere-
kseldi tutkaş, uluq xarın kazır
ezip corup kaan. Tannı-askı cer-
le tura tışpejin, Sesserlik tep
xemnin Karı-suq tep cernin pe-
ldiringe cedir 20 azyq kilometir
cerni kazır eştibis. Kezeekkinin
5 şaktan xyndyskynın 12 şakka
cedir 20 şak ıştinde azylda.

Po oruk aştap turda, revolus-
tuq şeriqlerden en tergin ekki
azyldañ eştir polza: 1) Camzy,

2) Pajır, 3) Ojdup, 4) Xuna, 5)

Profes organizastar, pottar-
nyñ kollektıferinge profes ke-
zigyny polgaş kezigyn eves ar-
attarnıñ ortıuzınga 1936 cıldın
caskı nogaa tarılgazyñ uzur-
tuzazın tanıştırıp, oon peletke-
lin amdıgaştan corudar cugula
tur. Encangas, kollektıfıq, amı-
xuı nogaa tarırlar amdıgaş-
dan yrezin, xerekselin tırtıñır
alır.

35 cıldın egezinde tus tus ko-
lektıferin medeezinde, nogaa
tarañ koncuq xej turgan. Oon
azaalgazın cys xuı azaar şda-
vaan, camık kollektıfer xavan,
tagaaga cidirtken polgaş sookka
alıskan. Ol polza, profes ıyrie-

tinde SSRE-nin pir tugaar yle-
eriq azylyñ eş Staxanofu pa-
za xyndılyq prezidiymge son-
gaan.

Taraazynda myñ Uluq xural-
dın xereen ergelep erttireringe
Franznyñ komunistiq namınyñ
Töp komitedinin sekreterleri eş-
ter Kaşen, Tores, Marti suqlar-
nyñ paastınnatkaş 30 kizi songaan.

Myn xynde myñ namın Töp
komitedinin tynnel iletkelin eş
Kaşen iletkcen.

(SSRE-nin „Pravda“ solunundan).

XÖBENMEJ.

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

1936 cıldın

feyral 12 xynynde

sreda № 13 (514)

Kyrtipograffa „Тыва parlakcy“ tep xana solununu azyly

Kyrtipograffyn canynda nam, areve polgaş profes yyrlerini organ „Тыва PARLAKCY“ tep xana solunu 1935 cылдын turguzunda şnar polgaş turguzuq talaz-pile eleen saıyrtangaj po-op kelgen.

Cyl teerge, po arazında xana solunun 14 tugaarga cedir 140

sannıq cyyl yndyrgen polgaş 30 xire xanakorluq. Myn xanakorlar tipograffyn pydyrylgezini azyly texniin koldadyp pizip turar.

Manaa 1935 cылдын egezinden tencyzyngce cedir xana solununga yngen cyildernin sanı polgaş xuuzun kergyzerge:

№	YNGEN CYILDERNIN ADB	Sanı	Xuuzu
1.	Nam azyly	13	9,73
2.	Areve azyly	14	10,14
3.	Profes polgaş tipograf pydyrylgezini tugaı	29	20,57
4.	Taıtykkı pajdal	7	5,41
5.	Pottuq şygymcilei	16	10,90
6.	Kultur massalyq azyly tugaı	12	8,55
7.	Xerezenner tugaı	4	2,08
8.	Kaadır tugaı	5	3,57
9.	OKTE azyly	8	5,79
10.	Uran-cogaal	7	5,41
11.	Mal, taraa azyly	5	3,57
12.	RTO azyly	5	3,67
15.	Pajyrlar tugaı	5	3,57
14.	Solun azylyny tugaı	5	3,57
15.	Pistiñ harıbyı	5	3,57
	Kattıškaş	140	100

Ystynde sandan algaş kerge, xoj niittinin azyly xereen paza cırdır turgan kergyzyr tur. Oon-pile kadı cetpes cyulder paza par, cyl teerge, ystynde sandan kerge, mal, taraa azyly-pile xerezenner azyly koncuq eweş pizeen tur, ol polza, xana korlar cyk-le at xemeegen coruur poordan paška, xana solununga medee cyulyn pizibeyin turar, xarın xana solunun yndyrerde ergelekileri pottar-pile kaaş udaa tilep turgas, araj poorda material pizidip alar, oon xaraz-pile xana solunu yner ojerlerinden ozaldaar cyulder par.

Oon angı solunga pizeen pot şygymcilelderni tipograf ergeleer cerinden polgaş paza xamaazır cerlerinden xarış pizeeni cangı-taa cok. Oon algaş kerge, xana solunun nomcuvas polgaş oz-aavas cyulder kestyp turar tur.

Ystynde cetpesterni moon son-gaar 36 cылдын egezinden ıñaj cok kılir uzutkavı-şaan, murnuk-

kuzundan artık şnarılyq pol-durar sorulga-pile pizir cyuldyn sezyn kızırtır, şnarın saıyrtangaj pizeen cyilderni pajdalıyga taarıştar coruk-pile xandırar polgaş xana solununga ilere-dip pizeen pot şygymcilelderni xamaazır organnarından toraap xarışlar, ılangıja xanakorlar mal, taraa azyly kılajın turar polza-taa, mal, taraa azyly taarış cyulderi-pile pizip, paza xerezennerini tugaında picci-taa cybe kaqıajın pizip turar cugula tur. Şak mındıq cepsekterni kol kılir algaş, xana solunun ajda 2-den eweş ewes yndyrer tep şitpiri-bisti azyr kyyssedirin xanakorlar-ga ideger tur-men.

Oon-pile kadı po 36 cылдын 1 ajda 2 udaa xana solunu yndyrgen polgaş myn xana solun-nun pazaın coruktar-pile kaas-tap, oon istinde pizeen cyulder-ni sezyn kızırtır taarıştaran. Xana solunun ergelekizi O. Sunduj.

292 mal odarlatkan

Pii-xem kozuununu Sesserliq sumuzunun picce Pajan-kolda curitar turar 5-6-7-8 tugaar arvan-narın arattar, po cылдын cut ajıly cugaa cok polurun paaş udur şinciler kerge, 36 cылдын 1 ajda nam kezigyny Taganza paastaş, 10 xire oqler malın odarladır, istii Tegeniñ şaanda aaldar oluru coraan edek kıştaqlarında caa kazaa-xoraznı koncuq erestiq peletker kılir al-gaş kazyr parır xonur algan-

nar.

Oon istinde kezigyn Taganza, arvan targazı Noncat iji adalış-ky pottarın malından angada eske eş-oorynyn malın cıl azyr pıeri-pile kadagalap turar mal; cılgı—117, nek—46, xoj, eşky—131, kattıškaş 293 paaş maldı odarladır turlar.

Oon-taa eske Sarıq, Paldır olar paza eş-oorynyn malın odarladır-pile ap algan turlar. Sumu targazı TABAA.

Pii-xem kozuununu tarlaq sumuzunı kızgıyngıa xarış

Uluq-xem kozuunu Ezim sumuzunun nam, areve kezigynneri polgaş arat conu 1936 cылдын solun parlalga cagılgazın tugaı margıldaaga kızırtır kelgeninerge xyleep algaş, udur kızırtır xarışlaar polza, pygy cagılgazın 180 cedirer-pis. Bılgarga: „Şın“—80, „Areveşın“—80, „Byleten“—20, monu san talaz-pile ewes, şnar talaz-pile kattaj slerni azyr cagıy-ris.

1935 cылдын 12 ajdan peer 1 ajga cedir cagıy algan solunnarın; „Şın“—60, „Areve şın“—73, „Byleten“—19, kattıškaş 152 cagıy-pis.

Oon-pile kadı 36 cылдын k-

zynda maldı cutka alıspas pol-gaş par turar pizik pılymnerin şnarıydarına slerni azar-pis tep kattaj xaraa kızırtır tur-pis. Moon tynneliniñ pir tugaarın 5 ajnı 1-de, iji tugaarın 8 ajnı 1-de tep slerni şitpirinerni xyleep aldır.

Sumu targazı CıMBA, Nam yurynyn targazı CYDEJ-OOL, Areve yurynyn targazı NAJBOT-OOL.

ARATTAR!

Solun cagılgazın ulam yrgılcylediiliner.

ARN polgaş ARE kezigynnerinden pizik pilbes arattarnı cangıy cangıy star pizikke ooredir tugaında ege saabyr

(Egezi № 12 (513) solunda. Am tengen)

4. Myn ooredilgeni corudarda arattarnı pizik pilikitiq poldur-arı-pile kadı likpuntu programında ajtkan san-podalga polgaş oon-taa eske cyilderni ooredir: Pizikke ooredir kicceeldi corudarda „Caa oruk“ tep yzyk polgaş „Cagaıtır piziliner“ tep cagaı pizimeldiq tepterni kol kıldır azyglar uzurluq.

„Caa oruk“ tep yzykty kan-dıq arga-pile ajtkıy tize, cer-le talaspaın coguur yzykty pydy-nı-pile siiredir kıldır ajaar ajtkıy xerek. Cizeeleerge: Uk tepterni paastajı arınnarın ooreniriniñ argazı polza:

a) Kicceel pyryzynde cangıy-la arınny ajtkıy.

b) Xamıktın murnunda paşky podu, turgan sesterni murnaj nomcup peer.

c) Oon taraazı-pile oorenikci podu paşkyñ nomcaanıtı ettyndır adap peer.

d) Oon soolynde par-pile parlaan polgaş kara şugum-pile kazaalaan semis kara yzykterni oorenikci kizi murnaj tomej kıldır ettyndır curup alar uzurluq.

e) Oon taraazı-pile paza kattap par turgan sesterni paşky nomcup peer polgaş onu oorenikci ettyndır adaar.

f) Oon soolynde par turgan yzyk-pile caa sesterni cogaadır. Cizeeleerge: yş kezek saazyñ cagıstarga pir „a“ polgaş cangıy „ı“ tep yzykty kozar polgaş en soolynde paza pir „a“ tep yzykty kozar polza, „ala“ tep ses polu peer. Oon paşky nomcuajın oorenikcilerin podunga nom-cudar uzurluq. Oorenikci nom-

cup pilbes appaarga, paşky paza kattap nomcup peer polgaş oorenikci onu ettyndır nomcuur. Oon taraazı-pile paazynga iji „a“ tep yzykty salgaş, soolynde „ı“ tep yzykty kozar polza, „aal“ tep ses polu peer. Onu temgi-le arga xereglep oorenikcige nom-cudar polgaş pilbeyin par polza, paşkyñ nomcup peer ettyndır nomcuur. Xamıktın soolynde paazynga „ı“ tep yzykty salgaş, iji „a“ tep yzykty kozar polza, „laa“ tep ses teptır. Onu temgi-le xeweer nomcudar.

g) Moon taraazı-pile temgi saazyñ cagıstarnı xereglebeyin tepter istinden kattap nomcudar

q) Oon soonda temgi-le yzykter kirgen, ala, aal, laa cergeliq sesterni oorenikci pydynı-pile curup alar.

1. Xamıktın soolynde tepterni adaanda şıjq polgaş pizimel yzyk, sesterni ten cagaş kıldır ettyndır pizip alar xerek.

Tepterni uk arın cygeer toktaadır algan soonda paza pir arınny egelep ajtkıy. Pir ewes toktaadır albaan polza, temgi-le ertken sesterni paza kattap kicceeldeer.

5. „Cagaıtır piziliner“ tep tepterni azygların argazı polza:

a) Murnaj paşky podu ol tepterniñ pir tugaar saazyñdan curaan şıjqılarnı kancaar cagaıstap ettyndır, curuunyn argazın kergyzyr peer, onu kyyssedirde uk tepterniñ istinge cybe pizibeyin anaa angı saazyñ kıl-nga curup peer.

b) Oon taraazı-pile oorenikci podu paşkyñ argazın ettyndır,

Kızıl-xorajın pazaarın korum curumnuq, kulturluq turgazarı ton cugula

Kızıl-xorajda poop turar pazaarlarnıñ curumu sadır alırların negeldezin xandır şıdavajın turar.

Orannıñ istinge sadıq coruun xogcydyp corudarına pazaarın uzur-tuazı koncuq uluq polur. Po tugaıñ kım-taa tadagalzaas.

Pazaarın kancaar corudup turar, sadıñ kancaar turguzur turar, pazaarga keep turar arattar kızı xire aşı-cem ekker turar, po tugaında kım-taa sa-gıy salvajın turar. Pazaarın turur turar pajdalı arıq-şeverniñ pajdalınga udur. Sadıqlar cyvelerliq arattar eet, sarcaq polgaş eske-taa aşı-cem salır algaş sadıqlap turar cedıpes, stoldarın, toorbaıtarın kıl—tyzok xirliq polgaş ol stoldarın, toorbaıtarın tudup, turguskandan tura olarnı kım-taa cıqıra n polgaş paza pygy pazaar şoly aşı-tıñmajın turar. Cangıy ses-pile cugaalaarga sanitarga udur pajdalıq polgaş curum cok coruk telgeeren turar.

Sanitar xaragalzaazı (arıq-şeverniñ pajdalıñ sagıy coruktu xınap edertip turarlar) sula azyldap turar. Şın-pile cugaalaarga, ol sanitar-xaragalzaazı kengys azyldavajın turar. Mal emciziniñ xaragalzaaz uluzu paza koşak turgustungan. Eetti mal emciziniñ korylgezi cokka sadır turar coruktar xovar ewes. Sarcaq, pa-lyk cergeliq eske cem cyulyn kengys korylge cokka sadır turar, ol tugaında mal emciziniñ temdeen xap kaan, ındıq cem men cer-le korbeen-men. Azyral kuuştar eedinde pezin men ındıq temdek korbeen-men. Oon kadına, mal emnelgezinin ceri pazaarla cerden ırakta turar-pile arattar pottarın pazaarga

sadar teş ekkelgen aşı-cemin xorajın pir kıldında mal emnelgezinin cerin-ce soertpes argazı cok poop turarlar.

Moan songaar pazaarga corudar sadıqlazılgan segidip şıdar polgaş songaariadır polvas corutsa coguur kemceqleri polza:

1. Sanitarın polgaş mal emnelgezinin xınalda-xaragalzaa corudar cerin turguzar.

2. Pazaar şolynın xamık pok-pırtıtan aşıp, stol, toorbaıtarın cuur.

3. Pazaarga kelgenner ekkelgen cyvezin sadarda, suut şanak, tergeziniñ kılınan ijk-pe cam-dıkta mırnı cer kılınan sadır turar cybe toleede, stoldar nemeer.

4. Kızıl polza, xardan, cayıñ polza, caastan kamgalaar toleede, stoldarın kılınan şır turar cybeler kılir.

Oon ıñaj paza pir cugula kemceq par. Ol polza, kelgen ul-

angı saazyñ kılınan xoj kattap curup oorenir. Pir ewes karan-daş ijk-pe temir yzykty xolunga şın ewes tudar poldur-pe azy saazyñ solagaj talzın-ce picci ilencek kıldır şın-pile salbas polza, onu paşkyñ edip, kar-andaş, temir yzyk polgaş saazyñ kancaar tudar argazın ajtkıy peer.

c) Ol tepterniñ oorenip turar cerinde pygy şıjq, yzyk polgaş sesterni ten cagaş kıldır ettyndır pizip, oorenip algan soonda myn tepterniñ podunun istinge pizidip polur.

6. Pizik pilbes arattarnı cangıy-cangıy star ooredir ajtkıy-larnı tugaında po saazyñ ulancıy polgaş paşkylaarın argazın todargajlaan tus tus cy-ylderni „Şın“ polgaş „Areve şın“, „Xostuq arat“ solunnarga am udavas egelep, kaaş aj istinde yrgılcylepyndyr.

7. Ol iji nom-pile tus tus yyr-lerni cecce xandırar toleezinde am kaaş xongas Tıva tep kooptun salırların tam-cıstır tus tus sumu yyrleringe „Cagaıtır piziliner“ tep tepterni taradır peer polgaş 2 ajda „Caa oruk“ tep tepterni paza-la corudup peer tur. Ol tepterni koop cerleringe corutku-ce cedir kozuunarnıñ nam komitetteri polgaş pot-cagıga cerlerinde ol tepterniñ xeregleeri cugula. Pir ewes kızı pir cerge ol tepterni mırnı cedıpes apparza, potır xuussaa istinde moon murnunda kedeege taratkan „Pizikke oorenir teş temisseziliner“ tep uluq ulus koor yzykty azyglap polur.

us keep tyzer kulturluq kazaa kılir, orta kelirlerniñ orttuzun-ga massalyq kulturluq azy telgeredir. Myn kelirlerniñ tyzer kazaa polza, kelgenner xonardan kadına, solun nomcuur, şaj izer, cem ciir, radio, iletkel polgaş oon-taa eskelerni tıñnar argalıq polur uzurluq.

Myn kazaa canıga ekkelgen produktularnıñ kamgalalın ekki turguzar uzurluq, aat xolge cılyq kazaa tudar, sigen—azyral salır cer kılir. 1935 cылдын kyzynınde pazaar coruun organiz-astaar tugaında xoj-le cugaalar unup turgan cybe, ındıq polza-cok, ol ajtkıy mırnı cıqıga cedir şitpirlettinmeen polgaş pazaar coruun eeeler eezi cok turar.

Monu Sadıq-yletpyr minister ceri xınap kergeş, pazaar sadıy şıngıy-pile organizastaar poor tep ideger xerek.

M. GUSKOF.

Ylegerliq stanzda aşşak Tajlak pizikke kımdan-taa artık oorenip tur

Cadaanın Tere-xajada „Cyr-mit-tazı“ tep atıq ylegerliq stanzda azyldap turar nam kezigyn 54 xarlıq Tajlak aşşaktyñ kılınan-taa polza, podunun piliin kedyrer tugaında, idepkejin aar. Cyl teerge, ol cerge, 35 cылдын 10 ajnı 4 xynınde picce pizik-tiq ulustun şkolazın azytkan. Ol şkolaga kirerde a yzyk tanıbas turgan.

Am po 36 cылдын pir ajnıñ tencyzynde kerge, pizikti nomcuur, pizir polgaş sannı kadar,

kazyr, kowydedir yş argazın pı-lir appargan.

Ol aşşaktyñ oorenip turarın stanzda kadı oorenip turar oory kajgazır turar „cop koncuq aşşak polur kizi kerge, paazyñ tygy agara pergen, ak-saldıq aşşak-la tur“ tizip turar.

Po aşşaktyñ idepkejliq ylegerin cer-cerde kılınan aşşaktar, pottarın kılınan cagıma-jın, erttem kulturun kedyrer cugula tur.

K. SEMIS-OOL.

Pygy telegejn azylsyn tymen xereezennernin komunistiq xyny—Martyn 8-ke

Ўkola azylynga arat xereezennern-den kirzip tuzalazyr tugajy

Arat xereezennern űkola-pile xanx xaralyalyq, oon azylynga tuzalazyr polgaű kirizir coruk polza: űkolanyű pygy-le azyly corudulgalarynga tektime tuza polur polgaű al-pottarynga azyly tuzalazyr tur.

Todargaj kandyq janzy kirzip tuzalazyr teerge, Ulustun 8 tugaar uluq xuralyndan, TAR 20 cbl polur ojunda arattaryn 8-ten 12-ge cedir xaralyq uruq-taryn ege űkolalarga 50% tyrttyr kiltirgen turar uzurluq tep ajytkan űiltiririn paralydalaű, kyzyn űkola azylyn egeleer tusta arat xereezennern pottarynlyk oorenikli uruq-taryn oű űaanda űkola-ce saadatpajyn corudup perip turar coruk sugula.

Bncangas uruq-taryn erttem surgulga ooredip alby polza, murnukkuzundan-taa arttyk tuzalazyr korygyzer. Camdyk xereezennern mncap po-daar paza cadavas: saccaa, cywee oorenip algaű, kaapkaű coruj paar-la bynaan tep. Cok byndyq ewes, xarbyn sler pygydeniy azylydarynlyk, bylanyja orannyű azyly-aglynyű kol adyby polur maldy kandyq janzy ekki azyr ar estyter argalarny ajtтыr, sler-pile kady azyldaar erttemniq ulustar oon yner tur. Po tugajyn pilbeyin uruq-taryn corutpas polgaű oorenip turda

undyryp alby xereezennern camdykta par appaar tur. Ol xereezennern monu pilip alby sugula tur. Paza kozuun-narda cada űkolalarnyű polgaű lik-puntunuy-taa surguldarby cailyq yje-lerde cutka udur kemceqlerni ar corudar, bylanyja cookta aaldarga tuzalazyr, malga xar ezip peer polgaű eske-taa kemceqlerni alby uzurluq.

Camdyk cerlerde kirip oorenir űkolalar polgaű kozuunnarda cada űkolalarnyű oorenikcileriniű ada-ijezi uruq-taryn cuttun ajyly tees sularatpajyn, xarbyn ekki ooredip polgaű keep olurzyr, ceder cetpes cyyderin iler-edip, pottarynlyk coguuy eres sanal-daryn perip, uruq-tarynga-taa cur-imnuq ekki, arbyq űeber oorenir tugajyn ajtтыr surgap peer polza, űkol-aga uluq tuza polur. Eű bylanyja am yjede, arat xereezennern tep cerde oorenip turar uruq-taryn-pile cagaala-zyr, cuttun ajylyndan malyn kam-galap alby tugajynda cazak, namdan salby corudup turar arga-kemceqler-ni ajtтыr pilip algaű, ol argalar-pile pottarynlyk malyn cuttun ajyly-ndan cailydaryn kizar. Oon-pile kady oorenikli xereezennern cazak, namnyű cutka udur arga-kemceqler-

in xandyr pilip algaű, amdygaűtan ayalarynga caga-pizik tamcaytyr tan-ystyr uzurluq.

Xereezennernin kol sorulgaűy pol-za, karacangas uruqlaryn ooredip al-gaű-la olurar cywe ewes, xarbyn pottarynlyk erttem piliin eryledip, byl-nyja nasional ty piziinge oorenir albyn kizar. TAR cazak, namnyű arat tymennin ten kezii polur xere-ezennernin erttem piliin kodyryp, er ulus-pile tennestirir albynga koncuq uluq argalarny corudup turar, cizee: kozuun, sumularga likpuntu, cailyq űkolalarny azylyr, kezir kyzyl oq-lerni-taa corudup perip turar. Ol cer-lerge arat xereezennern kuryq cok kirzip oorenir uzurluq. Nam, areve kezigyny xereezennern ystynde ajyt-kan sorulgalarga murnakcy polur uzurluq.

Xoj xereezen eű-oorymge idegeer-im polza, nasional ty piziinge oer-enip turar pajdalynar polgaű eske-taa amdyrjal pajdalynar „űyn“, „Xostuq arat“, „Areve űyn“ solun-narga yrgylyc pizip turunar.

Nam űkolazynda paűky xereezen Zoja.

LENINNIN űYNB (Belorus ulustun toolu)

Kodeege iji albykylar curttar corup turgan cywey igrin. Olar cer andaryr, karak-kulaanyű cazyű kara cerge tep, oorga-tozyn ystadyr űyladyr coraan cywey tur. Olarnyű byncap coraű tar-yp algan picce taraazyű, azyr algan kaas malyn pannaű rylaar algaű, oon ornunga cudur-pile oorgazyű-ce aa-perip, oon-pile teley turur tur.

Iji albykylar curttar kelge-le iji pir-taa cbl ewes, ta ceze, ta kaas cbl-da byncap curttar kelgen cywey. Teskindir tolgandyr koryp koryge, eske aűaktar paza-la byncap curttar turur tur.

Albykylar eskeniy xarbynga azyldar peerinden xalaazyr ar ancyzyűna perip turlar. Bncangas cyweyűnlyk tywar tees Orus orannyű pir kilydyr kezir corup kaar tep pargannar tur.

Ajnyű ajy-pile cilydyű cily-pile corup keep turlar ewes-pe. űyjaan am, ol-la corup coruurga, uluq turlaq cerge tavarzyr tur. Oon tal orttuzun-da pan pazyly-pile taű xyree turgan tur.

—Albykylar podanyr turur turur— „maűaa kirgeű cyweyűnlyk ajtтыr koreeli“ tizip turlar ewes-pe.

Turlaqqa corup olurarga, tergelic aatlyq pan udur corup olurur tur.

—Cyw kandyq irejler sler, kajyn keldiner, kaj par cor sler! cuny tiler cor sler?—tep pan mncap ajtтыr turur tur.

Albykylar xarbylar tur:

—Jadarap tyer, mungaűdar curttar-la coraan ulus-pis, am cer-le mncap curttaű arga cok poldubus. Cyweyűnlyk tywar teryn tiler corup coruuy ulus-pis. Oon kajyn kancap tyr alarynga pisti ooredip korem, pan tep turlar.

—Xarby kandyq poor, pir ewes kyzekseer polzuűarza cyweyűnlyk ajtтыr-la pergej-men, oon sadyyzynga mence azyldar peer appaar tur sler teen.

Albykylar coryezep turlar. Cer andaryr, karak—kulaanyű cazyű kara cerge tep azyldar-la turgan, azyldar-la turgannar tur. Cyl aűkan. Panga cedip kelgeű cugaalar turlar:—Cyweyűnlyk kancap tywar-pis, am ooredip kaar korem, pan tep cedip keep turlar ewes-pe.—Xarby am, po bykazy, kezeede-le sler piske, pannaűa azyldar perip coruuy sler tep xarbylaan tur. Albykylar tyrkypkeű paza-la corup kaan turlar.

Ajnyű ajy-pile, cilydyű cily-pile corup keep turlar. Ol-la corup olur-gaű pir koryge, lama turur turgan tur.

—Cyweyűnlyk kajyn tywar, pisti ooredip kaar korem, paűky—tizip turlar ewes-pe.

—Xarby kandyq poor—cyweyűnlyk slerger men kudaű xaanbyga teyleű calabar turgas ty-la pergej-men, oon sadyyzynga sler mence azyldar peer appaar tur sler ijin tep, lama mncangan.

Albykylar coryezep turlar. Azyldar-la turgan, azyldar-la turgan, karak-kulaanyű cazyű kara cerge tep-le turur turlar. Cyl aűkan. Albykylar lama cedip keerge, lama cugaalaan tur.

—Ekki-le azyldas purgann kilenetpener—slerniy tiler coraan űynlyk, po tur.

Albykylar tyrkypkeű paza-la corup kaar turlar.

Olar ol-la corup coraű sadyycaű cedip keep turlar. Sadyycaűny koryge pizekki pan-pile lamadan-taa arttyk coon polgaű paj poor tur ewes-pe.

—Xarby am kandyq poor, cyweyűnlyk űynbyga slerni men ooredip-le kaaj-men, oon sadyyzynga sler mence azyldar peer appaar tur-sler ijin tep, sadyycaűny mncap cugaalaan.

Albykylar-taa coryezep turlar. Paza-la eegi tozyn űaqwajtyr, oorga mojnun ystadyr űyladyr azyldar-la turur turlar.

Aktyq ara-amytann kancap me-geler azyjaastap, jadyly tyremikkejler-ni kancap kududup xuuradyr ciltir sadyycaű olarga ooredip tur. Pir cily-taa cetpejin corda tuqmaz cugaalar tur:

—Cyweyűnlyk tywar tep am moon byaj-taa parwas-men, jadyly tyremikkejler-niy űyn erttemceű korynda cok cywey, cyzyn tiler turar onu byaj teen tur ewes-pe.

Bncangas-la kyzyr er cyu poor, kede-ta turlaan-ce tedir pazyr cedip keep tur. Bncarga akkyz kyzmak kizi polgaű cyweyűnlyk tywar teryn tedir eep canlykxawajyn, caaskaan fabrikanga paar tees corutkan tur.

Fabrikany kizi pandan-taa, lamadan-taa, sadyycaűdan-taa arttyk paj poor tur. Akkyz ol fabrikany kizee azyldaj perip tur. Bncarga ol fabrikke xoj kizi azyldar turgan cywey tur.

Olar tykka ur azyldar kelgen cywey igrin. Eegi tozyn űaqwajtyr, oorga mojnun ystadyr űyladyr azyldar-la turur turgannar tur. Eelcezip azyldar turgas akkyz pir kattar-la tujukkaa cugaa tynnar tur.

—Karacangas-la kizi par—ol kizi cyweyűnlyk űynby paza-pilip. Ol kizini Lenin tep adaű, byncarga oon cogum turur turar ceri songu cykte Piter tep xoor-ajda turur turar cywey tep cugaalaűy turganby tynnar tur ewes-pe. Akkyz ol atty toktadyr algaű, ol kizini tiler corup perip tur. Tykka-la ur corup, ta kaas xonup, ta ceze aj iűtinde corup kelgen cywey. Piterge cedip kelgeű corup coruurga, pir azylynga uzurazy perip tur. Ol azylyndan tujukkaa ajtтыr tur:

—Munda Leninge kancap tuzup polurly?

Bncarga temgizi ol am-na tujuk-kaa cugaalar tur ewes-pe:

—Peer corup olur, men tuűturur kaajyn tep tur.

Bncangas pir-le pazynga cedip keep turlar. Teskindir tolgandyr koryge, nom tepterniy xoy—taa aa-cok. Pir kizi kirip keep tur, ketken xebi byndyq koncuq kaas koja-taa ewes, byndyq polza-taa arbyq sili koncuq kizi polgan cywey igrin.

Ol kiziden:

—Ekki-pe eű, solun cyu turur tur?

Cyweyűnlyk kancap tiler corup coraan akkyz cugaalar perip tur. Lenin oon-pile tykka ur cugaalaűy, fabrikany curumunyn, kedeeniű jadylylarynlyk tugajyn ajtтыr soonda cugaalar tur:

—Sen-taa cory kylan tur-sen: fabrikke cyweyűnlyk cyuden-taa arttyk ekki pilip alby-sen: Sler onu ynda xolunarda tudup turar polgaű-sler.

Bncangas panga-taa, sadyycaű-taa, fabrikanga—taa albatyabas uzurun-da azylynyűnlyk űyn tees paza olar-by xaanby-pile kattaj kancap bybyr-undyrypterin Lenin temgizinga cugaalar perip tur.

Akkyz fabrik-ce tedir cedip kelgeű eskelerge leninniy űynby cazyt ses-pile cugaalar egelej pergen. Pireezi cugaalar turda, on űaazy tynnar, on űaazy cugaalar turda, cys űaazy tynnar turar. Bncangas-la Lennin űyn erttemceű korynga tarap catty pergen tur. Lennin űyn byny fabrik-ter polgaű kede turlaqar kezir tykka ur corup kelgen. Oon ol űynby azylyny, taraacyűnlyk temissel-ce xedeldirip undyryp-le turgan. Bncarga 1917 cilydyű Oktarda ol űynby telegej korynga tymgyredir carlar undyrypken tur. Azylyny taraacyűnlyk polza, pomeűciker polgaű fabrikannarga udur kam xajra cok tajyn-ce attanykannar tur ewes-pe. Bncarga olarny Lenin podu en teere tuzalaksy Stalin-pile paűstap corup turgan tur. Bncangas Lennin űyn Oktarda aűkan.

Oortan peer-le azylyny taraacyűnlyk polza, pannaű polgaű fabrikannarga azyldar pergejin, eegi tozyn űaqwajtpajyn, oorga mojnun ystadyr űylatpajyn, kara cerge karak-kulaan-lyk cazyű teryn pottarynlyk fabrik-niy, pottarynlyk ceriniű polgaű pottarynlyk amdyrlynyű ezi pottary poor turur keldiler. Occurvanak. („Pravda“ solundan).

Ylegerliq nam kezigyny myn tur

Kaa-xem kozuunynun Kex-tej sumuzunyn 8 tugaar aranynda nam kezigyny Oglukpan, mal azylyűnlyk sajbradyr tugajynda nam, cazyktyűnlyk ajtтыklykny ylegerliq kyyssedir tees, paza po kyzyn cut poluru cer-le cailyq cok ewes-pe tep pilip algaű, po kyzyn 2 cerde 5 kaza tudup aldy. Odar-sugattyű, tyngeliq, cym oottuq cerler cywey. Uluq-xem ol carynda caa curttun-ce 2 ajnyű 1 xynynde keűty.

30 azyq nek 40 azyq xoj, eűkyny pir xyn cer oottarar, pir xyn sigen-pile turguzur azyr turar. Po ertken kyzyn peletker algan sigeni 79 xorpen, sula sawan 65 űanak, kyzyl-tas sawan 6 űanak, cinge-taraa sawan 8 űanak, malynlyk cemi oon-taa byaj par.

Pistin arbanda ylegerliq kezigyn po tur. Eűke arattar eű Oglukpandan yleger alza coguuy.

Arban targazy LODAR.

Uran cogaalga mergeziili

Kajgap organ xeree-le cok

Curtubustun xar-la-camx
Camdyk cerde cedi-le soem.
Ceccekelgen xookyű malga
Cerden ezip cemgereeli.
Xar-la-camx ulgatty tees
Kajgap organ xeree-le cok.
Xamk kysty ewiledees
Xardan ezip kamgalanly.
Agaar pojduű caap keeri,
Am-taa polur magat-la cok.
Am-na kelir cajn, kyzyn
Aaűtan cemden arwydady.
Sook yjeniy pergeleri

Songaar polur magat-la cok.
Soobustu xajap koryes,
Sonnap cadyr kalbaalyar.
Po-la kystyn ylegerin
Podaj tyrttyr algan toraan,
Podu kelir sook cuttu
Poldurazyűn xyleneili.

Xamk kystyn tajangyzy,
Kajgamcaytyr malbysta.
Kadyr algaű kadararby
Kazan-taa pol yrgylyceel.

Cogaatkan O. Sunduj.

Arattyű byzy

Arvaj taraa tarap turar
Acyllyq-la Ak-la xemim.
Aat-la, űarby pustap turar
Adyr paazy iji peldir.
Kex-taraa tarap turar
Keryűtyq-le uluq xovum.
Kex-le puga pustap turar
Kex-le űyktyq adyr paazy.
Aalym polgan, curttum polgan
Adar-teűstyn art-la kary.
Azym polgan, cemim polgan
Arvaj taraa, kex-taraa.
Cirim polgan, curttum polgan

Sessegenin art-la kary.
Cemim polgan, azym polgan
Cedi cystyq xoo-la taraa.

Ulaan pulun tudup algan
Uluq űyktyq Ak-la xemni.
Uruq-tarym kegeeretken
Ulus-tere-politiki.

Arby pazyű tudup algan
Ak-la űyktyq Ak-la xemni.
Azy-telym kegeeretken
Arby-űeber sanitarny.

L.

POLYK OORLAR ILERETTINGEN

Xoj niittinin xorengizinge xora cedirerlerge kadyq kezemce korygyze!

1936 cilydyű 1 ajnyű 10-da Isteer organ cerinden ileridip tykanly polza, Kyzyl-xoorajda XOORXE-niy 1 tugaar magazininge sadyyqal turgan, Pii-xem kozuun Pajan-kol sumuzu Aldyn-ool paza ol sumu Anaj-ool olar paűstas, paza-la myn sumunyn xamaatlyr Tagaazyk, oon kadajy Mojunlaa, Accyty, nam űkolazyűnlyk oorenikcizi Makkaar,—malyűq aldy kizi polyqlezir algaű, 1935 cilydyű 10 ajdan egelep, myn 1 tugaar magazinden torgular, tonnar, pes paraan, curuk tyrtar cywe, xaaraktar, űaktar polgaű oon-taa eske cyweylerni magazinniű sadyycaűy turgan Aldyn-ool, ystynde ady yngen ulustarga űudup oorlap perip turgan polgaű Anaj-ool, Tagaazyk, Mojunlaa, Accyty, Makkaar suqlar temgi ap turgan cyweylerni kede aal curttun-ce tamcaytyr corudup turgan polgaű pottarynga azyglap űingeedip ap turgan.

Aldyn-ool polza, moon murnunda Cadaana kozkoobunga azyldar turgas, sklattan pir uday paraan oorlap cilyk, tannylga tutturgas, kozuun ceringe pir uday surgattyűr. Oon angda, 1931 cilyda Kyzylga 1 tugaar cada űkolazynga turgas, namnyű 9 tugaar Uluq xuraly poor turda, Cyrtak-ool-pile ijielen teleelerniy akűazyűnlyk oorlaan ilerees, myn surgulundan undyr ojlattyr.

Anaj-ool polza, kyr. kede azyly skladyűnlyk kassazynga 1935 cilydyű 5 ajnyű 13-ten egelep azyldar kirges, myn cilydyű 12 ajda cedir 8-le aj iűtinde 1.252 akűa 91 kex. sam-cygdan. Moon angda, bygaldyr ceriniű orulga polgaű carylganly kv-

itanzyűnlyk koncuq pildinmes arga xereglep, orbarlar uzutkaű, uk akűazyűnlyk podunga űingeedip algan. Ol xire xoj akűanyű samcygdap algaű, xarby ulam-na kyr-korynga cazyjlar, 1 tugaar magazinniű paryr oorlapyr turgan.

Tagaazyk polza, poűtanyű kassazynga azyldar turgas, podu ajda 200 azyq akűa azyly-teleniriy turgas, 450 akűanyű samcygdan polgaű paza-la cazyjlar, 1 tugaar magazinniű paryr oorlapyr turgan.

Po ystynde idegetterniy űuptu oorlaan paraanyűnlyk ertte—3.816 akűa 60 kex. polgan.

Xoj niittinin xorengizinge karaza kogoral cedirip, bylanyja Aldyn-ool, paraanyűnlyk uluska satkas, uk akűazyűnlyk ceeke-pile űiltitpejin, xarby toorada podu azyglap turganby pir kizi xerecellep, XOORXE targazy turgan Artaaga cugaalaarga, „cyny piliril ol, megecci kizi polgaű-aan“ tees kandyq-taa xerekke albayn erttirip kaan.

Moon ap koryge, xoj niittinin xynaldazyűnlyk koűkak corutkan polgaű XOORXE targazy podu pezin Aldyn-oolun kandyq-taa pajdalynlyk xynar korejin turgas, camdyk ulustun ilereketken xerekke albayn turgan tur. Moon songaar kandyq-taa azyly, alban cerleri kaadyűnlyk kiltir albyda, kajy xamaan cok kiire pergejin, oon murnukku pajdalynlyk jaar-la xynar turgas kiltir alby sugula. Oon-pile kady, xoj niittinin xynaldazyűnlyk kalbaa-pile corudup turarby sugula tur.

Artas.

űygy-ce

Uluq-xem kozuunynun Kyzyl-taq sumuzu Kerttikpen teerzi, cajnly eűtyr Caattyga calgaarap cailyas, sigen kezir albaan. Xarby am Kerttikpen polza, Uzun-terekten kudu Ak-paalyktan euy kym-taa kiziniűnlyk sigeniy tuge-caja oorlap turar.

Cyl teerge Ezim sumuzu eű Picce-oolunlyk sigeniy tuge-caja oorlap alby-űaan, kaza taűtynda paza tuge-caja oktavy-űaan parganby ileridip tykanly turar. Cyuden-taa arttyk kamnaű cywe po yjede sigen tep. „űyn“ solunda pizip turar polgaű, cajnly eűtyr sigen kezir albayn, am keep eű-oorynlyk kyzp cilyk azaű algan sigeniy oorlap ap, xora cedirip turarga kajyn poor. űygy cerinden tarby kemceq alza coguuy.

NAGAN.

Xereezen ezinni aaska synmas ses-pile toram-cylyarynga kajyn poor

Ceen-xemcik kozuunynun Cygakk sumuzunda 4 tugaar aranniy targazy nam kezigyny űver-ool teerzi, 35 cilydyűnlyk seelgy yjezinde caa aragalap algaű, kadajy Orzuma, ijezi Cadamaa kadaj, taajy Kex-karak suqlarynlyk tepkilep ettep, kizi askynga synmas paak ses-pile toramcylyp kargap-kirgep turdu.

Nam kezigyny polgaű arban argazy kizi xoojly tyrym yrep, byndyq ezeergek coruk kilyr turgarga koncuq byancq-taa, taary-űpas-taa tur. Coguy cerinden űeber-oolga tarby kemceq koryyspe-ce xorzok.

ARAGACB.

Polit-syrydbyşkyň, kultur massalyq azyly tep cybe egel-le cok

Kyzyl-xoorajda Kustabyş ewil-
elinin sisteminde pulgaar klyr
zawot, byaş tiler zawot, byaş caza-
r zawot polgaş kidis idik klyr
cer par. Po cerlernin iştinde 18
xire tyba azylyşyň kaadylar par.

Polarnyň iştinde kandyq-taa
polit. syrydbyşkyň, kultur mass-
alyq azyly 35 cылды 9 aýdan 36
cылды po yjege cedir-le coruwa-
jyn kelgen. Xamaatty alwan xaa-
kysttar polgaş ergelekclerden an-
gyda, azylyşyň iştinde
„Şyn“, „Areve şyn“, „Xostuq
arat“, „Byleten“ cagaan kizi ca-
ngyş-taa cok.

Po 18 tyba azylyşyň iştinde
5 areve kezigyny par. Polarnyň
kirip algan uýry-taa cok, xural-
darga-taa parbas, 7 tugaar kon-
gres tugajynda kajy-taa kicceel-
derde öörenmejin turar, oon by-
aj uluq ulustun kirip ööreni ni-
itti piliq şkolazynda paza ööre-
nmejin turar. Kustabyş ewilinin
paaştaar ceri polgaş profes uýr-
ynden pottaryňny kaadylaryňny
polit. piliin öylediringe sagyş
salwaan moon todargaj tur.

Xarın camdyk zavottaryňny er-
gelekclerinden tura, pottar ke-
zigyn illetiq turgas-la kirip al-
gan uýry-taa cok, kezigyn tady-
wyrn-taa pir cыл iştinde xawyr-
paan, blangja, „enir cыл-na na-
ndan yndyrken kizi-men, ARE
biledim par-la, uýrym-taa cok ki-
zi-men“ ter, Mandatyn suq cu-
gaalap oluraryňny kajgamcıkty-
yn. Pir podarga, areve kezigy-

nyn ekki xerekke alwaan ыşkaş.
Cer-le Kustabyş ewilinin iştin-
den kicceelge parar öörenip tu-
rar ulus eş Oolak-pile Tanzyryn
olar-la tur. Oon eskeleri, şeriq-
ziir, xaahtaar, tooşka cingulaar
suq coruktaryn paza tanbas.

Moon songaar cyny kancalza
coguurul teerge, tus tus cerlerde
ol turar azylyşyňny iştinde
kultur massalyq azyly corudar. Cy-
rydbyşkyň, blangja pizik pelym-
nerin turguzar, xamaatzy cer-
erde polit. syrydbyşkyň kicceel-
deringe, blangja kirip ööreni ni-
itti piliq şkolazynda kiirer. Tem-
gi uýry cok, capkylar coruur
kezigynnerge kemceq kergyskeş,
pir aajyn tpsa coguur.

Moon songaar po ystynde ы-
kaş, cyk-le azyly şagında azylydar
kaaş akşa ar oluraryňdan eşke
kandyq-taa azyly cok coruur co-
uktu şuut sokasta coguur.

Kustabyş ewilinde
O. XEMCIK-OOL.

Redaksıan: Kustabyş ewilinde eş
Xemcik-ooldun po ystynde pizeen cy-
uylın ar kerge, Kustabyş ewilinin
paaştaar ceri polgaş ыnda profes uýry,
pottaryňny kaadylaryňny kizidip alar
tugajynda, kandyq-taa kultur syryd-
byşkyň azyly corutajyn, po tugajy-
nda nam, cazaatyn, blangja kaadyl-
laryň kizidip tugajynda kaadylar kil-
dizipin ajttıbyşkyňny kuyssedipin tu-
rady koncuq cetpes tur.

Moon songaar kajy-taa cerler, ы-
langja Kustabyş ewileli, kaadylaryň
kizidip coruk-ce ekki sagyş salar.
Uýryn tanbasajyn yrdyne pergen co-
ruur kezigynneri uýrylerden taraj
kemceq alar.

Koşkulak, Kujun-ool iji aşşak parlalgan cagyr ap turlar

Parıyn-xemcik kozuunu Şuj
sumuzu 70 xarlıq Koşkulak
aşşak podu pizik pilbes xirezinde
pir eşky tudup pergeş, „Areve
şyn“ cagdyr aldy. paza 58 xarlı-
q Kujun-ool aşşak „Şyn“ sol-
un 1, „Xostuq arat“ 1-ni cagdy-
r aldy.

Myn sumuda nam uýrynyň
targazy eş Sojbyn „men sene
yzykty perejin“ tees 1 yzyk pe-
erge, ol Kujun-ool aşşaktyň cuga-
alaan polza, „men 36 cылda ca-
gıtkan solunum tonneende cer-
le ekki kyzır ööreniini“ ter
uýrynyň targazyňga şuut tangyr-
aqlap cugaalaan.

70 xarlıq Koşkulaktyň cuga-
azy „men podum pizik pilbes-taa
polumza, uluska nomcudup to-
nnap coruur-men“ ter turar.

Po aşşaktaryň cugaalap tur-
ary cyny ajttı tur teer polza,
Cazak, Namnyň salgan sorulga-
laryň lap-la pilip kuyssedip tur-
ary ol tur.

teerge, eş Sojbyn „men sene
yzykty perejin“ tees 1 yzyk pe-
erge, ol Kujun-ool aşşaktyň cuga-
alaan polza, „men 36 cылda ca-
gıtkan solunum tonneende cer-
le ekki kyzır ööreniini“ ter
uýrynyň targazyňga şuut tangyr-
aqlap cugaalaan.

70 xarlıq Koşkulaktyň cuga-
azy „men podum pizik pilbes-taa
polumza, uluska nomcudup to-
nnap coruur-men“ ter turar.

Po aşşaktaryň cugaalap tur-
ary cyny ajttı tur teer polza,
Cazak, Namnyň salgan sorulga-
laryň lap-la pilip kuyssedip tur-
ary ol tur.

XYREŞ-OOL.

Porynyn karaan ezengi-pile uşta şaar ulyrgen

Uluq-xem kozuunyn iji-tal
sumuzunyn 6 tugaar arwanyn
xamaatzy eş Xuurak, 36 cыл-
dyn 1 ajyn 27-nin xynynde El-
egeste „Toka“ kyrekonoma ek-
ker sadarga, coguur ertee 27
akşa, oon karynga şannaly 10
akşa, kattykaş 37 akşa polgan.
Porynyn poolap, ajalap, xonnap
ulyrinden angda, eşke kandyq-
taa arga-pile ulyrerin eş Xuurak
ajttı tur. Ekki pe, ekki aat mny-
dyq poor tur, uluq xarlıqda pezin
poryny cedip kaar. Moon son-
gaar kym pyryzy, cылgy malyn
ekki kamnaza coguur.

Tandy kozuunyn-ce surgakcy-
lar par cыtkan Sunduj.

ezengizi-pile karaan uşta şaar
ulyrgen.

Eş Xuurak, ol poryzyn Ele-
geste „Toka“ kyrekonoma ek-
ker sadarga, coguur ertee 27
akşa, oon karynga şannaly 10
akşa, kattykaş 37 akşa polgan.

Porynyn poolap, ajalap, xonnap
ulyrinden angda, eşke kandyq-
taa arga-pile ulyrerin eş Xuurak
ajttı tur. Ekki pe, ekki aat mny-
dyq poor tur, uluq xarlıqda pezin
poryny cedip kaar. Moon son-
gaar kym pyryzy, cылgy malyn
ekki kamnaza coguur.

Tandy kozuunyn-ce surgakcy-
lar par cыtkan Sunduj.

Pireeni ulyrly

Seen-xemcik kozuunu Şemi su-
muzu Aralcyň ter ancy aşşak,
Uzun-kara suq ter cerde aaldar-
nyň mal-maganyň amratpajyn
turgan koncuq uluq kék poryny
po cылды 1 ajyn 6-da an po-
zu-pile adır ulyrly.

Tokkur-ool.

Eş Pazyr-ooldun idapkejlilile

Seen-xemcik kozuunu Xend-
ergej sumuzunyn 5 tugaar arwa-
nyň targazy Pazyr-ool, podunyn
arwanyn xamaatzy ewilel-
der paaştaar algaş, po cылды 1
ajyn iştinde 4 pory ulyrly.

Cadaanada PYRBY.

147 paaş nemeşken

Tees-xem kozuunyn Pert-
taq sumuzunda nam kezigynner-
inin mal 34 cылda 1.733 paaş tur-
gan, 35 cылda 1.880 polgan, ne-
meşkeni 147 paaş.

bncaarga, pygy sumunyn ma-
ly 9.196 turgas, 11.926 polgan,
nemeşkeni 2.730 paaş.

Arattaryň mal po xire özyld-
liq turar, anaş cagygar eşken
cybe ewes, cыл pyry cem sigenin
xey-pile peletker, odaryň pol-
gaş kaza-xoraazyň taaryştyr
kelgeninden polur.

Likpuntu paşkyz

K. Tolgaj-ool.

Ergi-parlykta şygy azyly ekki

Parıyn-xemcik kozuunu Ergi-
parlyk sumuzunda şygy azyly
35 cылды seelynden 36 cылды
egezinge cedir ekki azylydar kel-
gen.

Cyl teerge, aal pelykternin aajy-
pile 11 kezek cerge massalyq
xuraldar kылgaş, anaş xoojly tyr-
ymny tanıştyr, talywlyq azyly
corutkan.

Paza tus tus arwan targa-
laryň xoojly tyrym talazy-pile
kыly azylyň ajttı saawylar per-
gen.

Tus sumuda 6 cылдыşkyň pe-
gymneri par, ыnda yrgyly xoo-
jly tyrymny ugaadyp tanıştyr
turar.

Eş Telger podunyn idapkeji-
pile arattaryň negelde, xomu-
dalyň toraay zypr turar. Can-
gyş ol-taa ewes, eşke-taa sumu-
nyn azyly-agylyň koncuq cediş-
kinniq sajbıradyp turar.

blangja tus sumuda 36 cыл-
ga udur 275 kizi solun cagaan
turar. Moon ar kerge, myn sum-
uda tanıdylganyň azyly eleen
kalbargan cer tur.

Myncangas, eşke sunularyň
targalary eş Telger ыkaş azyly-
daaryň idap tur-men.

PXK şygy şitkekcizi
Ongaj-ool.

Pory ulyreringe koncuq kyzmak aşşak poor

Seen-xemcik kozuunyn Ca-
jlaq-alaak sumuzunda namnyň 5
tugaar uýrynyň kezigyny Parı-
maa aşşak, 35 cылды 11 ajda
Xaragan ter cerge ertten pory
tozup turgas pıreeni adır kaan.
Oon soonda, paza ol cerge cur-
tka ulustun elgen pızaazyňny
segin uştuş algaş cip turgan ce-
ringe aja salyp algaş, 3 xonuk-
ta koncuq sookta sigen arazyň-
ga xonup, kyndys ajazyňga ulus-
tun mal-maganyň kire peerin
kadaryp turgas, paza pıreeni
ulyrly.

Eşke arattar, po ыkaş şudur-
gu kызar polza, aş poryny cez-
eni-taa ulyrly poor tur.

O. PAJBYR-OOL.

6-ny ulyrly

Uluq-xem kozuunu Caatly su-
muzu Ary-torgalyqda 5 tugaar
nam uýrynyň kezigyny Tırtızy-
naj 35 cылды kyzynynde yş pe-
ry ulyrgen, 36 cылды egezingen
peer paza yş pory ulyrly.

Nam kezigynneri Tırtızy-naj
ыkaş, maldyn xoralıq tajyňny
aş pory-pile eres temissezip uz-
utkaar cugula.

Uyr targazy SUNDUJ.

Cazalga

№4 (505) „Şyn“ solunyn 3
tugaar arwanyn 3 tugaar oduruun-
un adaanda „Xaraalda solun ca-
gylgazy“ ter cyylde „nam kezi-
gynneri 20% solun cagyralgan“
ter puruu pizittingenin, am nam
kezigynneri 90% cagyralgan
ter caza nomcuur tur.

Xaraalda Teberrek.

Maldy ыncaar kyzır azyraar uzurluq

Tandy kozuunu Mezegej sum-
uzu 8 tugaar arwanyn xamaatzy-
lar Arapcyň-pile Kara-paştıq
iji, po cылды pir ajda pottaryň-
ny ergi kыştandan eşkeer kызыr,
malyn odarladyr-pile caa kыşken

cerinde maldyn 4 cылgy kazaaz-
yn tudup aldylar.

Po eşter ыkaş, maldy odarla-
dyr coraaş, cutka cangyş paaş-
taa malywıstı perveeliner.

MOMBEL-OOL.

Araganyň soo pagaj

Tozu kozuunyn Pii-xem su-
muzu Tolbul ter cerde curtıap
tutar Torzu-pevin teerzinin ara-
galap peeri taan-taa koncuq tu-
ram. 10 azyq cылgy maldy kizi
cybe, oon aragazyň izer tees 35 c.
10 ajyn tencyzyngede cedir saap,
ton xarlıq cerge turguskanyň
xaraazy-pile peleri şuptu kulun sa-
lgan. Kulunnaryň ton şaaraş kaza-
aga kazaalap kelgeni-pile argan
polgan polgaş aragazyň işpes yj-
ede kadat-xawyr cok salıptar-
nyň xaraazy-pile, par turgan ku-
lunnaryň şuptuzun pory cip-

kaan, am 2 aadyn paza pory cip
kaqdy.

Eş Torzu-pevin sen, malyňny
estyryr teen polzunza, cajnyn ekki
şanda semirttip, kys şaqda
odaryň taaryştyr kadaryp turgan
polzunza, iji cылın malyňnyň caş
tolynden kogarabas-taa sen, xar-
yn arbyn maldy olurar-sen.

Moon songaar eş öorynyň
ylegerin edirip, malyňny estyryp,
kék poryny kыrарыň ergelep, te-
mgi koncuq araga ter ыnak cy-
benni namdadyp korem.

Cekel

Uyr targazy Cigcit, edek-kыştay tees ulus-pile algyzar

Tere-xelde 5 tugaar nam uýr-
ynyň targazy Cigcit teerzi, edek-
kыştay tees, tangaar ulus-pile al-
gyzar. Cyl teerge, 35 cылda No-
rzu-maa ter kadaj aalyňny can-
ynga malyn odarladyr keerge,
ol kadajny ыgladyr kыşter cancar
turgan. Am po cылın myn Cig-
cit podu, Pajındy ter kadajnyň
malyn odarladyr kыştanga, cer-
şeerel cok şuut xunaar xonup
turgan cyyl par.

Uyr targazyňny sorulgaş pol-
za, kыş yjede arattaryň malyň-
ny odaryň taaryştyr, ыcaj peer
ooluq cerler-ce arattaryň taary-
ştyr xondurar uzurluq polgaş.
Po ыkaş, meen aalyň cangyga
xondun ter malyn azyrap coraap
pir kadajny kыşter, paza pir ka-
dajnyň kыştan xunaar turarga,
kymnyň-taa sorulgaş ewes tur.
Cigcittin azyly pajdalyň nam ko-
komundan xыzaa polur. AJAK.

Öörenirin kyzebestir ööndelep şydabas

Elegeste „Toka“ kyrekonoma
da picci pizik pilir polgaş picce
pizıktıqlaryň ööredir pelym
36 cылды 1 ajda cedir 4 ajda
yrgylycyler öörenip kelgen. Po
arazynda direktor eş Kara-ool pa-
aştaaş eleen xey eşter kicceelin
yspejin koncuq idapkejlilik öörenip
kelgenner.

Oon-pile kadı camdyk surgu-
ulga kelbes ulustar par. Olaryň
adın todargajlaarga: Symcyt-ool,
Kal-maadyr, Şozat, Massyn-ool,
Seden-ool olaryň surguul targa-
zy kicceelge keep koryner eşter
teerge, „kizi-le polgan targazygaş,
ыt-la polgan xartıga“ teer ijkı-
pe, „kizi azyly tees pir amıabas,

kicceel tees pir amıabas, kizi
taanda talgan cees, tazaaraan ewes,
aş-cem kыlyr cıqgeş, ojnaar ş-
daraalaar polgaş-aan“ ter uluq
tura ajtkaş, ol-po ter kызыr
şenep, kaaş-udaa kicceelge cer-le
kelbeenner.

Ystynde cugaalaan ulustaryň
pizik pilikke ööredip alar tees,
surguul öerindenuluq-la oralda-
zyr turar, ыncap turda-la xarın
udur ses kызыr, mekterlezip cy-
dar poor turlar.

Po tugajynda ol cerde profes
uýrynden massa talywlyq azyly
corudup turgas, olaryň tedir pa-
jdalyň aajlandyryr alar xerek.

Xынар-coruur.

Pistin xarıbyşs

Xaraal adın uurgajynda „Kergen
karak“—Serennin yleger cok pajda-
lyn ol cerinde xana solununga pizi.

Koptu adın uurgajynda Serep—
aragalaar tyzok ulustary coguur ce-
rin-ce şilcider. Paza janvar ajda
tus tus artelder on xonuk planyn ka-
ncaar kuyssetken ter pizeeninderde
ulus adı pildinmes tur.

Xaraalda Teberrek—Xaraaldyn pygy
organizastaryňny azyly ter pizeen
cyuylın, eş Kyderektin pizeeni-pile
şynar temej poldu.

Kök-tejde Padarcı—Segbeld-
ejnin ekki azylyň ol cerinde xa-
na solununga pizi.

Elegeste „Şyds“—Sangaanyn
oor tugajyn sumu şygyzyngede
medeale.

TXK S. Pajstan—Tees sumuzunda
OKTE-nin 7 tugaar uýrynyň azyly
ekki teenin erengej poldu. Okteci-
ler planında kuyssedir teen, şeriqzi-
ri oon-taa eşke azyldaryň kuyssedip
turgan pizi.

KXK Caş-ool—Koptu sumuzunda
9 tugaar aranda cылдыşkyň pely-
gymynyn tugajyn pizeenin erengej
poldu. Myn pelygymde öörenip tura-
laryňny ekki pagajyn ileredip pizip ker.
Paza ol sumunyn arat conu cылgyzın
kadyp kadara perdi teenini pizir
teerge, tapkыр poldu.

CXK-da T. Mandık—Tebe-xaja su-
muzunyn 3 tugaar arwanyn xamaat-
talary, 65-61 xarlıq Şalyr, Toun-ool po
iji aşşaktyň cыл, 6 ajyn iji solun ca-
gyralgan ыnda xana solununga cy-
rдыr pizi.

Tandy kozkoobunyn targazy Fenja
—ertken cылды sadır alyşkyňny ter
pizeen cyuylınyň ey erken tur.

Seen-xemcik eş Tokkur-ool—

cangyş pory ulyrgen ulustaryň, su-
muda xana solununga pizi.

Teeste eş Lama-cap—cut-pile te-
missel ter pizeen cybende, kajda ce-
ze mal elgenil, am kandyq temissel
corutsa coguurul teerzin pizibeen,
anaş kurgaş material poldu.

Uluq-xemde pildinmes cazyt at-
tık aratkor—pagaj cybe kыlyr tur-
ar sumu oralakcyzyňny adın pizibe-
en tur-sen. Am taraj pizi.

Solcurda eş Camıja-pile Idam-
syryn—pizik pelygymynyn öörenip
turgan xana solununga piziner

Picce Pajap-kolda „Xaja“—Assy-
qvaj suqlaryňny xoj mal koldulap
tutar tugajyn sumu ergeleer cerge
medeale.

Kызыl-xoorajda „Piba“—Örgezik
ezirik kizi etter turgan tugajyn şag-
daa ceringe medeale.

CXK Şemide aratkor Megdyn—
maldy cutka alyşpaaly ter cyuylın
erengej tur. Maldy cutka perbes ka-
ndıq arga kemceqler ap turgan to-
dargajlap pizip ker.

CXK Tebe-xajada Tokkur-ool—
camdyk ulustun mal şaartap paks-
braan ter pizeen cyuylınde san-too
cok erengej cugaa poldu. Cut-pile
kancaar temissezip turgan todargaj-
lap pizip ker.

Şagaan-aryqda Kyrbeş—cagyryş
ceringe şagındylyq ter cyuylın ere-
ngej poldu.

Xarıbyşgalıq redaktor

Lyndyp

Cidrim: 1935 cылды 12 ajyn 10-
nynde podumga ar cora-
an namnyň № 172 biledimni ыşkınd-
ym. Am onu kыş cok poldurajyn.

Kызыlda № 1 magazine kassı

Ajımaa.

Eş Padıraanyn cagyr pergen solunyn cör azyglap tur-pis

Parıyn-xemcik kozuunyn As-
ky parlyk sumuzunda namnyň 8
tugaar uýrynyň cangynda xer-
eezenner tassıynga ARE TK-nyň
Organizas kildizinin targazy eş
Padıraa 36 cылды 1 ajyn 1-den
egelep alar-pile pir cыл xıussa-
lyq „Areve şyn“ cagyr perdi.

Eş Padıraanyn po cagyr per-
gen solunyn tugaar-tugaar aajy-
pile kékter ap tur-pis.

Xer. T. Anaj.